

Warszawa, 19.02.2007 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-542153-V-SK/06

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan Piotr Woźniak
Minister Gospodarki

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi kwestionujące zawarty w § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz.U. z 2004 r., Nr 105, poz. 1113) obowiązek osoby starającej się o przyłączenie dostarczenia mapy archiwalnej terenu lub innej mapy do celów projektowych wraz z wnioskiem o określenie warunków przyłączenia do sieci gazowej. Skarżący podnoszą m.in., iż ww. rozporządzenie w zakresie w jakim zobowiązuje osobę wnioskującą o przyłączenie do sieci gazowej do dostarczenia mapy archiwalnej terenu lub innej mapy do celów projektowych zostało wydane z przekroczeniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.). W ocenie Rzecznika argumenty zawarte w skargach zasługują na wnikliwe rozważenie.

Stosownie do art. 7 ust. 5 Prawa energetycznego przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 i art. 46 Prawa energetycznego oraz w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20 Prawa energetycznego.

Z kolei zgodnie z art. 7 ust. 8 Prawa energetycznego za przyłączenie do sieci pobiera się opłatę ustaloną na podstawie następujących zasad:

- 1) za przyłączenie do sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej gazowej wysokich ciśnień oraz do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV i nie wyższym niż 110 kV, z wyłączeniem przyłączenia źródeł i sieci, opłatę ustala się na podstawie jednej czwartej rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia;

- 2) za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej gazowej innej niż wymieniona w pkt 1, sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV oraz sieci ciepłowniczej, z wyłączeniem przyłączenia źródeł i sieci, opłatę ustala się w oparciu o stawki opłat zawarte w taryfie, kalkulowane na podstawie jednej czwartej średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę odcinków sieci służących do przyłączania tych podmiotów, określonych w planie rozwoju, o którym mowa w art. 16 Prawa energetycznego; stawki te mogą być kalkulowane w odniesieniu do wielkości mocy przyłączeniowej, jednostki długości odcinka sieci służącego do przyłączenia lub rodzaju tego odcinka;
- 3) za przyłączenie źródeł współpracujących z siecią oraz sieci przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii pobiera się opłatę ustaloną na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia, z wyłączeniem odnawialnych źródeł energii o mocy elektrycznej nie wyższej niż 5 MW oraz źródeł energii wytwarzających energię elektryczną w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła o mocy elektrycznej nie wyższej niż 5 MW i projektowanej średniorocznej sprawności przemiany ogółem nie niższej niż 70 %, za których przyłączenie pobiera się połowę opłaty ustalonej na podstawie rzeczywistych nakładów.

Z przytoczonych powyżej przepisów wynika, iż co do zasady obowiązek finansowania budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, spoczywa na przedsiębiorstwie energetycznym. Natomiast od ubiegającego się o przyłączenie do sieci pobiera się tylko opłaty ustalone na podstawie art. 7 ust. 8 Prawa energetycznego. Stąd też środki przeznaczone na sfinansowanie przyłączenia podmiotów ubiegających się o przyłączenie, w zakresie, w jakim nie zostały pokryte wpływami z opłat za przyłączenie do sieci, stanowią koszt przedsiębiorstwa.

Analiza treści upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9 ust. 1 Prawa energetycznego, stanowiącego podstawę do wydania rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci, prowadzi do wniosku, iż nie zawiera ono umocowania do uregulowania w rozporządzeniu dalszych, nieprzewidzianych w ustawie, kosztów obciążających podmioty starające się o przyłączenie do sieci gazowej.

Zgodnie z treścią tego upoważnienia, minister właściwy do spraw gospodarki określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki funkcjonowania systemu gazowego, biorąc pod uwagę: bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie tego systemu, równoprawne traktowanie użytkowników systemu gazowego, wymagania w zakresie ochrony środowiska oraz budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci określone w odrębnych przepisach. Treść upoważnienia nakłada na ministra obowiązek uregulowania w rozporządzeniu m.in. warunków przyłączenia do sieci, w tym wymagań technicznych w zakresie przyłączania do sieci instalacji skroplonego gazu ziemnego, instalacji magazynowych, sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych oraz

gazociągów bezpośrednich (art. 9 ust. 2 pkt 2 Prawa energetycznego). Stąd też omawiane rozporządzenie precyzuje m.in. elementy, które powinien zawierać wniosek w sprawie warunków przyłączenia dla wnioskodawcy zaliczanego do danej grupy przyłączeniowej - takie jak oznaczenie wnioskodawcy, określenie rodzaju paliwa gazowego, określenie terminu rozpoczęcia odbioru paliwa gazowego, celu wykorzystania tegoż paliwa oraz wielkości mocy umownej. Niemniej, przewidziana w § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia konieczność przedłożenia mapy archiwalnej terenu lub innej mapy do celów projektowych, jako dodatkowy warunek przyłączenia do sieci, stanowi w istocie ukryte, nieprzewidziane przez ustawę, obciążenie finansowe wnioskodawcy. W konsekwencji, przed ustaleniem opłaty wynikającej z przepisów art. 7 ust. 8 Prawa energetycznego, mającej stanowić całkowity koszt przyłączenia do sieci dla wnioskodawcy, jest on jednakże zmuszany do poniesienia kosztów przygotowania dokumentacji związanej z przedmiotową inwestycją przedsiębiorstwa.

Na marginesie, warto podkreślić, iż podobny mechanizm obciążania - tym razem wnioskującego o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej - zawiera rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz.U. z 2005 r, Nr 2, poz. 6). Stosownie bowiem do przepisu § 6 ust. 4 pkt 2-3 rozporządzenia, do wniosku o określenie warunków przyłączenia należy dołączyć plan zabudowy lub szkic sytuacyjny określający usytuowanie obiektu, w którym będą używane przyłączane urządzenia, instalacje lub sieci, względem istniejącej sieci oraz sąsiednich obiektów, jak również ekspertyzę wpływu przyłączanych urządzeń, instalacji lub sieci na system elektroenergetyczny, z wyłączeniem jednostek wytwórczych o mocy nie większej niż 5 MW, wykonaną w zakresie i na warunkach uzgodnionych z operatorem, na którego obszarze działania nastąpi przyłączenie, jeżeli wniosek składają podmioty zaliczane do I grupy przyłączeniowej albo podmioty zaliczane do II grupy przyłączeniowej.

Należy zwrócić więc uwagę, iż nałożony przez ww. rozporządzenie obowiązek przedstawienia ekspertyzy, a więc zapewne opinii osoby dysponującej odpowiednimi uprawnieniami zawodowymi, jest odrębnym kosztem przyłączenia do sieci, ponoszonym przed ustaleniem przez przedsiębiorstwo opłaty, o której mowa w art. 7 ust. 8 Prawa energetycznego.

Z kolei przepis art. 9 ust. 3 Praw energetycznego upoważnia ministra właściwego do spraw gospodarki tylko do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, tak aby wzięto pod uwagę: bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie tego systemu, równoprawne traktowanie użytkowników systemu elektroenergetycznego, wymagania w zakresie ochrony środowiska oraz budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci określone w odrębnych przepisach. Rozporządzenie, o którym mowa powyżej, powinno zawierać m.in. warunki przyłączenia do sieci, w tym wymagania techniczne w zakresie przyłączania do sieci urządzeń wytwórczych, sieci dystrybucyjnych, urządzeń

odbiorców końcowych, połączeń międzysystemowych oraz linii bezpośrednich. Stąd też należy stwierdzić, iż treść upoważnienia z art. 9 Prawa energetycznego nie pozwalała na modyfikację zasad pobierania opłat za przyłączenie do sieci elektroenergetycznej - określonych w przepisie art. 7 ust. 8 Prawa energetycznego.

Niezależnie od powyższego, wymaga podkreślenia, iż obowiązek dostarczenia mapy archiwalnej terenu lub innej mapy do celów projektowych dotyczy tylko podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci gazowej. Stosownie bowiem do przepisu § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci ciepłowniczych oraz eksploatacji tych sieci (Dz.U. z 2004 r., Nr 167, poz.1751), wydanego na podstawie art. 9 Prawa energetycznego, do wniosku o przyłączenie do sieci ciepłowniczej należy dołączyć plan zabudowy lub szkic sytuacyjny określający usytuowanie obiektu względem istniejącej sieci ciepłowniczej oraz innych obiektów i urządzeń uzbrojenia terenu. Analogiczny obowiązek wprowadza ww. rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci, które stanowi, iż do wniosku o określenie warunków przyłączenia należy dołączyć plan zabudowy lub szkic sytuacyjny określający usytuowanie obiektu, w którym będą używane przyłączane urządzenia, instalacje lub sieci, względem istniejącej sieci oraz sąsiednich obiektów (§ 6 ust. 4 pkt 2).

Reasumując, zarówno w przypadku złożenia wniosku o przyłączenie do sieci ciepłowniczej, jak i sieci elektroenergetycznej wymagane jest dołączenie do wniosku planu zabudowy lub szkicu sytuacyjnego, których uzyskanie jest niewątpliwie mniej kosztowe od mapy archiwalnej lub innej mapy dla celów projektowych koniecznej przy wniosku o przyłączenie do sieci gazowej. Niemniej, analiza przepisów dotyczących przedmiotowej problematyki nie pozwala stwierdzić jaka była przyczyna zróżnicowania obowiązków w zakresie rodzajów dokumentacji, jaką osoba wnioskująca o przyłączenie do sieci gazowej, ciepłowniczej czy też elektroenergetycznej winna dostarczyć.

W świetle powyższego, zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, należy podzielić zarzuty skarg kierowanych do Rzecznika, iż postanowienie § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci, nakładające na wnioskodawcę zaliczanego do I grupy przyłączeniowej dodatkowe, nieprzewidziane w ustawie - Prawo energetyczne, ciężary finansowe związane z przyłączeniem do sieci gazowej, za wydane z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9 Prawa energetycznego. Podobne wątpliwości dotyczące przekroczenia granic upoważnienia ustawowego odnoszą się do przepisu § 6 ust. 4 pkt 2-3 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie

szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci oraz przepisu § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci ciepłowniczych oraz eksploatacji tych sieci.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w tym zakresie, a także - jeśli Pan Minister podzieli uwagi zawarte w niniejszym piśmie - o podjęcie działań w celu zmiany obowiązującego stanu prawnego.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Warszawa, dnia 16 lutego 2007 r.

RPO-542153-V-SK/06

Abstrakt

Wystąpienie do Ministra Gospodarki w sprawie zasad finansowania przyłączenia do sieci gazowej, elektroenergetycznej i ciepłowniczej

Przedmiot sprawy: Na tle skarg, które wpłynęły do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich powstały wątpliwości dotyczące prawidłowej regulacji przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 9 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.).

Zdaniem Rzecznika, rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz.U. z 2004 r., Nr 167, poz. 1751), w zakresie w jakim nakładana na podmiot, który składa wniosek o przyłączenie do sieci gazowej, obowiązek przedłożenia mapy archiwalnej terenu lub innej mapy do celów projektowych (§ 6 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia) zostało wydane z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 9 Prawa energetycznego. Podobne wątpliwości dotyczące przekroczenia granic umocowania ustawowego zostały odniesione do przepisu § 6 ust. 4 pkt 2-3 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz.U. z 2005 r., Nr 2, poz. 6) oraz przepisu § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci ciepłowniczych oraz eksploatacji tych sieci (Dz.U. z 2004 r., Nr 167, poz. 1751).

Podjęte działania: W związku z powyższym, Rzecznik zwrócił się do Ministra Gospodarki o przedstawienie stanowiska w przedmiotowej sprawie, a także - w sytuacji, w której Pan Minister podzieliłby wątpliwości przedstawione przez Rzecznika - o podjęcie działań w celu zmiany obowiązującego stanu prawnego.

/-/ Sylwia Krasowicz

Referent prawny